

ใบงานสรุปความรู้
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าฯ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1/2568

ชื่อ ชั้น เลขที่

1. เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

1.1 ความหมายของเศรษฐศาสตร์

ศาสตร์ที่ศึกษาการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อตอบสนองความต้องการที่ ของมนุษย์

แบ่งเป็น 2 สาขาใหญ่

เศรษฐศาสตร์ → ศึกษาการตัดสินใจของบุคคล ครัวเรือน และธุรกิจ

เศรษฐศาสตร์ → ศึกษากระบวนการเศรษฐกิจโดยรวม เช่น เงินเพื่อ การว่างงาน การผลิตของประเทศ

1.2 ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ (Economic Resources)

หรือที่เรียกว่า ปัจจัยการผลิต มี 4 ประเภท

- → พื้นดิน ทรัพยากรธรรมชาติ
- → แรงกาย แรงสมอง
- → เครื่องจักร อาคาร เงินทุน
- → คนที่รวมปัจจัยต่าง ๆ เพื่อผลิต

และรับความเสี่ยง

1.3 ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพราะทรัพยากรมีจำกัด มนุษย์

จึงต้องเลือกใช้ → เกิดคำถามหลัก 3 ข้อ

- จะผลิตอะไร (What to produce)
- จะผลิตอย่างไร (How to produce)
- จะผลิตเพื่อใคร (For whom to produce)

2. เศรษฐศาสตร์พฤติกรรม

2.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภค

1. รายได้ (Income)

- รายได้มาก → บริโภคมากขึ้น เลือกสินค้าที่มีคุณภาพ
- รายได้น้อย → จำกัดการบริโภค เลือกสิ่งที่เป็นจำเป็น

2. ราคา (Price)

- ราคาสินค้าลดลง → ความต้องการซื้อเพิ่มขึ้น
- ราคาสินค้าเพิ่มขึ้น → ความต้องการซื้อลดลง
- (กฎอุปสงค์ : ราคา ↑ ความต้องการ ↓)

3. รสนิยมและค่านิยม (Taste & Values)

- ความนิยมในแฟชั่น โฆษณา สื่อสังคม → มีผลต่อการเลือกซื้อ เช่น กระเป๋า K-pop, แบรินด์เนม

4. การโฆษณาและการตลาด (Advertising & Marketing)

- โฆษณาสามารถสร้างค่านิยม → กระตุ้นให้บริโภคแม้ไม่จำเป็น
- โปรโมชั่น / ส่วนลด → เพิ่มแรงจูงใจในการซื้อ

5. จำนวนประชากร (Population)

- ประชากรมาก → ความต้องการสินค้าและบริการมากขึ้น
- อายุ เพศ วัย → มีผลต่อรูปแบบการบริโภค เช่น เด็กนิยมของเล่น ผู้สูงอายุต้องการบริการสุขภาพ

6. ความคาดหวังต่ออนาคต (Expectation)

- ถ้าคาดว่าราคาสินค้าจะขึ้น → อาจรีบซื้อเก็บไว้
- ถ้าคาดว่าเศรษฐกิจจะแย่ → ลดการใช้จ่าย

7. ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural Factors)

- ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ → มีผลต่อการบริโภค
- เช่น การซื้อของเซ่นไหว้ตรุษจีน, การจับจ่ายช่วงเทศกาลสงกรานต์

2.2 กลไกราคา

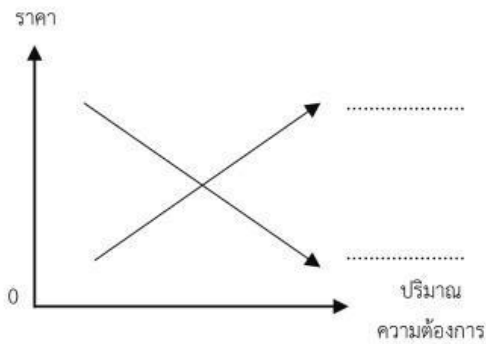
กลไกราคา = กระบวนการกำหนดราคาสินค้าและบริการโดยอาศัย

- “อุปสงค์ (.....)” และ “อุปทาน (.....)” เป็นเหมือน “มือที่มองไม่เห็น” (Invisible Hand) คอยปรับสมดุลในตลาด
- ใช้ได้ดีกับ ระบบเศรษฐกิจเสรี/ทุนนิยม แต่ปัจจุบันไทยใช้ระบบเศรษฐกิจผสม (รัฐเข้ามาช่วยดูแลบางกรณี เช่น ราคาน้ำมัน ค่าไฟฟ้า)

องค์ประกอบของกลไกราคา

- อุปสงค์ (Demand) ความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการของผู้บริโภค
กฎอุปสงค์ : เมื่อราคาสินค้า → ความต้องการซื้อ
- อุปทาน (Supply) ปริมาณสินค้าหรือบริการที่ผู้ผลิตต้องการขายในราคาหนึ่ง ๆ
กฎอุปทาน : เมื่อราคาสินค้า → ผู้ผลิตอยากขาย

เส้น Demand / Supply

- ราคาดุลยภาพ (Equilibrium Price)
จุดที่อุปสงค์ = อุปทาน
คือราคาที่เหมาะสมที่สุดในตลาด
ถ้า ราคาสูงเกินไป → ของล้นตลาด
ถ้า ราคาต่ำเกินไป → ของขาดตลาด
- หน้าที่ของกลไกราคา
 1. จัดสรรทรัพยากร → ทำให้ทรัพยากรถูกใช้ผลิตสินค้าที่คนต้องการจริง ๆ
 2. จูงใจการผลิต → ราคาดี ผู้ผลิตผลิตเพิ่ม ราคาตก ผู้ผลิตลดการผลิต
 3. กำหนดรายได้ → คนขายของได้มากถ้าสินค้าราคาดี คนซื้อเสียรายได้มากถ้าราคาแพง
 4. สร้างสมดุลในตลาด → ทำให้ปริมาณซื้อและปริมาณขายใกล้เคียงกัน

2.3 เงินเฟ้อ - เงินฝืด

เงินเฟ้อ (Inflation) ความหมาย : ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการ อย่างต่อเนื่อง → ทำให้มูลค่าเงินลดลง (ซื้อของได้น้อยลง)

สาเหตุหลัก

- อุปสงค์มากเกินไป (Demand-pull inflation) → คนอยากซื้อเยอะ แต่สินค้ามีจำกัด
- ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น (Cost-push inflation) → เช่น ราคาน้ำมัน ค่าแรง วัตถุดิบแพงขึ้น
- นโยบายการเงินผิดพลาด → การพิมพ์ธนบัตรออกมาเกินความจำเป็น

ผลกระทบ

- ราคาสินค้าแพงขึ้น → คนมีรายได้น้อยลำบาก
- เงินออมมีค่าลดลง
- ผู้กู้หนี้ได้ประโยชน์ (เพราะใช้เงินที่มีค่าน้อยกว่าคืนหนี้)

เงินฝืด (Deflation) ความหมาย : ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการ ต่อเนื่อง → ทำให้เงินมีค่าเพิ่มขึ้น แต่เศรษฐกิจไม่ดี

สาเหตุหลัก

- อุปสงค์ลดลง → คนไม่กล้าใช้จ่าย ไม่ซื้อของ
- การผลิตล้นตลาด → ของมีมากเกินไปแต่ขายไม่ออก
- ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ → คนตกงาน รายได้ลดลง

ผลกระทบ

- ราคาของถูก แต่เศรษฐกิจหดตัว
- กิจกรรมขาดทุน ปิดกิจการ คนตกงานเพิ่ม
- คนไม่กล้าลงทุน → เศรษฐกิจยิ่งแย่

2.3 สถาบันทางการเงิน (Financial Institutions)

ความหมาย องค์กรหรือหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงิน การฝาก การกู้ การลงทุน และการหมุนเวียนเงิน ในระบบเศรษฐกิจ

ประเภทของสถาบันทางการเงิน

1. ธนาคารกลางของไทย = ธนาคารแห่งประเทศไทย

หน้าที่หลัก:

- ออกธนบัตร → เป็นผู้เดียวที่มีสิทธิพิมพ์เงิน
- กำหนดนโยบายการเงิน → ควบคุมเงินเพื่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
- กำกับดูแลสถาบันการเงินอื่น ๆ

2. ธนาคารพาณิชย์ เช่น

หน้าที่:

- รับฝากเงินจากประชาชน
- ปลดปล่อย/ให้สินเชื่อ
- บริการโอนเงิน ชำระเงิน ซื้อขายแลกเปลี่ยนเงินตรา

3. ธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ ก่อตั้งโดยรัฐบาลเพื่อช่วยประชาชนเฉพาะด้าน

ตัวอย่าง:

- ธนาคารออมสิน → ส่งเสริมการออม
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) → ช่วยเกษตรกร
- ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) → ให้กู้ซื้อบ้าน

3. เศรษฐศาสตร์กิจพอเพียง

ความหมายแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 พระราชทานแก่คนไทย → ใช้ในการดำเนินชีวิตและการพัฒนาประเทศ โดยเน้น ความพอดี ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกัน

3.1 หลักการสำคัญ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

3 ห่วง (หลักสำคัญ)

- → ทำอะไรไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป
- → คิด วิเคราะห์ ตัดสินใจโดยใช้เหตุผล
- → เตรียมพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง

2 เงื่อนไข (สิ่งที่ต้องมีควบคู่กัน)

- เงื่อนไข..... → รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง
- เงื่อนไข..... → ซื่อสัตย์ ขยัน อดทน แบ่งปัน

3.2 ประโยชน์ของเศรษฐกิจพอเพียง

- ทำให้ชีวิตมั่นคง ไม่เดือดร้อนเกินไป
- ลดปัญหาหนี้สิน
- สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- ประเทศพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.3 ตัวอย่างการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- ใช้จ่ายอย่างพอดี ไม่ฟุ่มเฟือย
- ทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย
- เกษตรกรทำ เกษตรผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยง
- ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่า